OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2010 Rhif 1954 (Cy.187)

ADDYSG, CYMRU

Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010

Gwnaed - - - -	*2 Awst 2010*
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - -	*3 Awst 2010*
Yn dod i rym - -	*1 Medi 2010*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 434(1), (3) a (4), 551(1) a 569 o Ddeddf Addysg 1996(**1**), ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy, yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010 a deuant i rym ar 1 Medi 2010.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yn achos ysgol a gynhelir gan awdurdod lleol, yw'r awdurdod lleol hwnnw, ac ym mhob achos arall, yr awdurdod lleol ar gyfer yr ardal y lleolir yr ysgol ynddi;

mae i "cwricwlwm lleol", mewn perthynas â disgyblion yn y pedwerydd cyfnod allweddol, yr ystyr a roddir i "*local curriculum*" gan adran 97 o Ddeddf Addysg 2002 ac, mewn perthynas â disgyblion sydd dros oedran ysgol gorfodol ond nad ydynt wedi cyrraedd pedair ar bymtheg oed, yr ystyr a roddir i "*local curriculum*" gan adran 33N o Ddeddf Addysg a Medrau 2000(**2**); ac

ystyr "person perthnasol" ("*relevant person*")—

(**1**) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 434, 551 a 569, i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac yna i Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32). Diwygiwyd adran 434 gan baragraff 111(a) a (b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (p.31). Diwygiwyd adran 551 gan baragraff 166(a) a (b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(**2**) Mewnosodwyd adran 33N gan adran 35 o Fesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009, ond nid yw mewn grym adeg gwneud y Rheoliadau hyn. Rhaid i'r cwricwla lleol ar gyfer myfyrwyr 16 i 18 oed gael eu llunio'n unol ag adran 33A o Ddeddf Dysgu a Medrau 2000. Mewnosodwyd adran 33A gan adran 22 o Fesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009.

(a) mewn perthynas â disgybl sydd o dan 18 mlwydd oed, yw rhiant y disgybl;

(b) mewn perthynas â disgybl a gyrhaeddodd yr oedran hwnnw, yw'r disgybl.

Dirymu

3. Dirymir Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) 1995(**3**).

Y cofrestrau sydd i'w cadw

4. Rhaid i berchennog pob ysgol beri bod y canlynol yn cael eu cadw—

(a) cofrestr dderbyn; a

(b) ac eithrio yn achos ysgol lle y mae pob disgybl yn ddisgybl preswyl, cofrestr bresenoldeb.

Cynnwys y gofrestr dderbyn

5.—(1) Rhaid i'r gofrestr dderbyn ar gyfer pob ysgol gynnwys mynegai, yn nhrefn yr wyddor, o'r holl ddisgyblion sydd yn yr ysgol, a chynnwys yn ogystal y manylion canlynol mewn perthynas â phob un o'r cyfryw ddisgyblion—

(a) enw llawn;

(b) rhyw;

(c) enw a chyfeiriad pob person y mae'n hysbys i berchennog yr ysgol ei fod yn rhiant i'r disgybl, a chyferbyn â'r cofnod yn y gofrestr o fanylion unrhyw riant y mae'r disgybl yn preswylio gydag ef fel rheol, dynodiad o'r ffaith honno a chofnod o un rhif teleffon o leiaf, y gellir cysylltu â'r rhiant drwyddo mewn argyfwng;

(ch) dydd, mis a blwyddyn ei eni;

(d) dydd, mis a blwyddyn ei dderbyn neu'i ailddderbyn i'r ysgol; ac

(dd) enw a chyfeiriad yr ysgol a fynychwyd ddiwethaf, os oes un.

(2) Yn achos pob ysgol sy'n cynnwys disgyblion preswyl, rhaid ychwanegu at y manylion a bennir ym mharagraff (1) ddatganiad pa un ai disgybl preswyl ynteu disgybl dydd yw pob un o'r disgyblion sydd mewn oedran ysgol gorfodol, a rhaid diwygio'r datganiad hwnnw yn briodol pan fo disgybl cofrestredig yn yr ysgol yn dod, neu'n peidio â bod, yn ddisgybl preswyl yn yr ysgol.

(3) At ddibenion y rheoliad hwn, mae disgybl yn ddisgybl yn yr ysgol o ddechrau'r diwrnod cyntaf pan gytuna, neu pan hysbysir, yr ysgol y bydd y disgybl yn mynychu'r ysgol.

Cynnwys y gofrestr bresenoldeb

6.—(1) Rhaid cofnodi'r manylion canlynol yn y gofrestr bresenoldeb ar ddechrau pob sesiwn foreol ac unwaith yn ystod pob sesiwn brynhawnol—

(a) yn achos pob disgybl y cofnodwyd ei enw yn y gofrestr dderbyn ac nas dilëwyd ohoni, pa un a yw'r disgybl—

(i) yn bresennol;

(ii) yn absennol;

(iii) yn mynychu gweithgaredd addysgol cymeradwy o fewn paragraff (4); neu

(iv) yn analluog i fod yn bresennol oherwydd amgylchiadau eithriadol o fewn paragraff (5);

(**3**) O.S. 1995/2089; fel y'i diwygiwyd gan O.S. 1997/2624, O.S. 2001/1109 (Cy.53), O.S. 2003/3227 (Cy.308) ac O.S. 2005/2913 (Cy.210).

(b) yn achos unrhyw ddisgybl o'r fath sydd mewn oedran ysgol gorfodol ac yn absennol, datganiad pa un a yw'r absenoldeb wedi ei awdurdodi yn unol â pharagraff (2) ai peidio;

(c) yn achos unrhyw ddisgybl o'r fath sydd mewn oedran ysgol gorfodol ac yn mynychu gweithgaredd addysgol cymeradwy, natur y gweithgaredd hwnnw; ac

(ch) yn achos disgybl sy'n analluog i fod yn bresennol oherwydd amgylchiadau eithriadol, natur yr amgylchiadau hynny,

ond nid yw'r paragraff hwn yn gymwys mewn perthynas â disgybl sy'n ddisgybl preswyl.

(2) Yn achos disgybl nad yw'n ddisgybl preswyl, mae absenoldeb i'w drin fel pe bai wedi ei awdurdodi at ddibenion y rheoliad hwn—

(a) os rhoddwyd caniatâd i fod yn absennol i'r disgybl yn unol â rheoliad 7;

(b) os yw'r disgybl yn analluog i fod yn bresennol—

(i) oherwydd salwch neu unrhyw achos anocheladwy;

(ii) ar ddiwrnod a neilltuir ar gyfer cadwraeth grefyddol yn unig, gan y corff crefyddol y mae rhiant y disgybl yn perthyn iddo; neu

(iii) oherwydd bod yr awdurdod lleol wedi methu â gwneud trefniadau cludiant addas ar gyfer y disgybl y mae dyletswydd ar yr awdurdod i'w darparu o dan adran 3 neu 4 o Fesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008(**4**).

(3) Os nad oes modd, ar adeg marcio'r gofrestr, canfod y rheswm am absenoldeb disgybl, rhaid cofnodi'r absenoldeb hwnnw fel un diawdurdod, a rhaid gwneud unrhyw gywiriad diweddarach i'r gofrestr, er mwyn cofnodi'r absenoldeb hwnnw fel un a awdurdodwyd, yn unol â rheoliad 13, a hynny cyn gynted ag y bo'n ymarferol wedi i'r person sydd â chyfrifoldeb am lenwi'r gofrestr ganfod y rheswm am yr absenoldeb.

(4) Gweithgaredd addysgol cymeradwy yw—

(a) gweithgaredd sy'n digwydd y tu allan i fangre'r ysgol, ac sydd—

(i) wedi ei gymeradwyo gan berson a awdurdodwyd ar gyfer hynny gan berchennog yr ysgol;

(ii) o natur addysgol, gan gynnwys profiad gwaith o dan adran 560 o Ddeddf Addysg 1996(**5**) a gweithgaredd chwaraeon; a

(iii) yn cael ei oruchwylio gan berson a awdurdodwyd ar gyfer hynny gan berchennog neu bennaeth yr ysgol;

(b) presenoldeb mewn ysgol arall lle y mae'r disgybl yn ddisgybl cofrestredig; neu

(c) presenoldeb ar gwrs astudio o fewn y cwricwlwm lleol mewn man ac eithrio'r ysgol.

(5) Yr amgylchiadau eithriadol pan ganiateir marcio disgybl yn analluog i fod yn bresennol yw—

(a) pan fo safle'r ysgol wedi ei gau, neu ran o'r safle wedi ei chau, oherwydd achos anocheladwy ar adeg pan ddylai disgyblion fod yn bresennol;

(b) yn achos disgybl y mae'r awdurdod lleol o dan ddyletswydd i wneud trefniadau cludiant addas ar ei gyfer y mae ganddo ddyletswydd i'w darparu o dan adran 3 neu 4 o Fesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008, pan na fo'r cludiant hwnnw ar gael; neu

(c) pan fo argyfwng lleol neu genedlaethol wedi arwain at amharu'n helaeth ar deithio a bod hynny wedi atal y disgybl rhag mynychu'r ysgol.

(6) Ni cheir dileu enw disgybl o'r gofrestr bresenoldeb ac eithrio pan fo enw'r disgybl hwnnw wedi ei ddileu o'r gofrestr dderbyn ar gyfer yr ysgol honno yn unol â rheoliad 8.

(**4**) 2008 mccc 2.
(**5**) 1996 p.56. Amnewidiwyd is-adrannau (1) a (2) o adran 560 gan adran 112(1) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd is-adran (3) o adran 560 ymhellach gan adran 112(3) o Ddeddf 1998 ac Atodlen 31 i'r Ddeddf honno.

Caniatâd i fod yn absennol

7.—(1) Ni chaiff neb roi caniatâd i fod yn absennol ac eithrio person a awdurdodwyd ar gyfer hynny gan berchennog yr ysgol.

(2) Rhaid peidio â rhoi caniatâd i fod yn absennol er mwyn galluogi disgybl i ymgymryd â chyflogaeth (pa un ai am dâl ai peidio) yn ystod oriau ysgol, ac eithrio—

(a) cyflogaeth at y diben o gymryd rhan mewn perfformiad yn yr ystyr a roddir i "*performance*" yn adran 37 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 1963(**6**) o dan awdurdod trwydded a roddir gan yr awdurdod lleol o dan yr adran honno; neu

(b) cyflogaeth dramor at ddiben a grybwyllir yn adran 25 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 1933(**7**) pan fo trwydded wedi ei rhoi o dan yr adran honno gan ynad heddwch.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), pan wneir cais gan riant y mae'r disgybl fel rheol yn preswylio gydag ef, ceir rhoi caniatâd i fod yn absennol o'r ysgol er mwyn galluogi'r disgybl i fynd i ffwrdd ar wyliau.

(4) Ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol, rhaid peidio â rhoi caniatâd i fod yn absennol i ddisgybl yn unol â pharagraff (3) am fwy na deng niwrnod ysgol mewn unrhyw un flwyddyn ysgol.

(5) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys yn unig i ysgol a gynhelir ac ysgol arbennig nas cynhelir gan awdurdod lleol.

Dileadau o'r gofrestr dderbyn

8.—(1) Rhagnodir y canlynol fel seiliau sy'n peri bod rhaid dileu o'r gofrestr dderbyn enw disgybl sydd mewn oedran ysgol gorfodol—

(a) pan fo'r disgybl wedi ei gofrestru yn yr ysgol yn unol â gofynion gorchymyn mynychu'r ysgol, a'r awdurdod lleol naill ai wedi pennu ysgol arall i gymryd lle'r ysgol a enwyd yn y gorchymyn neu wedi dirymu'r gorchymyn ar y sail bod trefniadau wedi eu gwneud i'r plentyn gael addysg lawnamser effeithlon ac addas ar gyfer ei oedran, ei allu a'i ddoniau, rywfodd ac eithrio mewn ysgol;

(b) ac eithrio pan fo'r perchennog wedi cytuno y dylid cofrestru'r disgybl mewn mwy nag un ysgol, mewn achos nad yw'n dod o fewn is-baragraff (a) neu reoliad 9, pan fo'r disgybl wedi ei gofrestru fel disgybl mewn ysgol arall;

(c) pan fo disgybl wedi ei gofrestru mewn mwy nag un ysgol, ac mewn achos nad yw'n dod o fewn is-baragraff (g) neu (i) ac eithrio fel a ddarperir yn rheoliad 9, a'r disgybl wedi peidio â mynychu'r ysgol, a pherchennog unrhyw ysgol arall y cofrestrwyd y disgybl ynddi wedi cydsynio i'r dilead;

(ch) mewn achos nad yw'n dod o fewn is-baragraff (a), pan fo'r disgybl wedi peidio â mynychu'r ysgol a'r perchennog wedi cael hysbysiad ysgrifenedig gan y rhiant bod y disgybl yn cael addysg rywfodd ac eithrio mewn ysgol;

(d) ac eithrio yn achos disgybl preswyl, pan fo'r disgybl wedi peidio â mynychu'r ysgol ac nad yw bellach yn preswylio fel arfer mewn man sydd o fewn pellter rhesymol i'r ysgol lle y mae'r disgybl wedi ei gofrestru;

(dd) yn achos disgybl y rhoddwyd caniatâd i fod yn absennol am fwy na deng niwrnod ysgol iddo at y diben o fynd i ffwrdd ar wyliau yn unol â rheoliad 7(3)—

(**6**) 1963 p.37; diwygiwyd gan O.S. 1998/276, paragraff 32 o Atodlen 6 i Ddeddf Trwyddedu 2003 (p.17), paragraff 6 o Atodlen 20 i Ddeddf Darlledu 1990 (p.42) a pharagraff 10 o Atodlen 37 i Ddeddf Addysg 1996 (p.56).

(**7**) 1933 p.12; diwygiwyd gan O.S. 1998/276, paragraff 3 o Atodlen 13 i Ddeddf Plant 1989 (p.41), paragraff 10 o Ran 3 o Atodlen 3 i Ddeddf Cyflogaeth 1989 (p.38), paragraff 7 o Atodlen 5 i Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 1963 a chan baragraff 73 o Atodlen 8 i Ddeddf Llysoedd 2003 (p.39).

(i) pan na fu'r disgybl yn bresennol yn yr ysgol o fewn y deng niwrnod ysgol yn union ar ôl diwedd y cyfnod y rhoddwyd y caniatâd i fod yn absennol ar ei gyfer;

(ii) nad yw'r perchennog wedi ei fodloni bod y disgybl yn analluog i fynychu'r ysgol oherwydd salwch neu unrhyw achos anocheladwy; a

(iii) y perchennog yn ogystal â'r awdurdod lleol, ar ôl gwneud ymholiad rhesymol, wedi methu â darganfod lle y mae'r disgybl;

(e) pan fo'r swyddog meddygol ysgolion wedi ardystio bod y disgybl yn annhebygol o fod mewn cyflwr iechyd priodol i fynychu'r ysgol cyn peidio â bod mewn oedran ysgol gorfodol, ac nad yw'r disgybl na'i riant wedi mynegi wrth yr ysgol bod bwriad i'r disgybl barhau i fynychu'r ysgol ar ôl peidio â bod mewn oedran ysgol gorfodol;

(f) pan fo'r disgybl wedi bod yn absennol yn ddi-dor o'r ysgol am gyfnod o ddim llai nag ugain diwrnod ysgol, ac—

(i) nad oedd ei absenoldeb, ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod hwnnw, wedi ei awdurdodi gan y perchennog yn unol â rheoliad 6(2);

(ii) nad yw'r perchennog wedi ei fodloni bod y disgybl yn analluog i fynychu'r ysgol oherwydd salwch neu unrhyw achos anocheladwy; a

(iii) bod perchennog yr ysgol yn ogystal â'r awdurdod lleol, ar ôl gwneud ymholiad rhesymol, wedi methu â darganfod lle y mae'r disgybl;

(ff) pan fo'r disgybl wedi cael ei gadw'n gaeth yn unol â gorchymyn terfynol a wnaed gan lys, neu orchymyn adalw gan lys neu gan yr Ysgrifennydd Gwladol, a bod y gorchymyn hwnnw am gyfnod nad yw'n llai na 4 mis, ac nad oes gan y perchennog sail resymol dros gredu y bydd y disgybl yn dychwelyd i'r ysgol ar ddiwedd y cyfnod hwnnw;

(g) pan fu farw'r disgybl;

(ng) os bydd y disgybl yn peidio â bod mewn oedran ysgol gorfodol cyn bo'r ysgol yn ymgynnull nesaf a bod y person perthnasol wedi mynegi bod y disgybl yn bwriadu peidio â mynychu'r ysgol;

(h) yn achos disgybl mewn ysgol ac eithrio ysgol a gynhelir, pan fo'r disgybl wedi peidio â bod yn ddisgybl o'r ysgol;

(i) yn achos disgybl a gofrestrwyd mewn ysgol a gynhelir, pan fo'r disgybl wedi ei wahardd yn barhaol o'r ysgol; neu

(j) pan fo'r disgybl wedi ei dderbyn i'r ysgol i gael addysg feithrin, ac nad yw'r disgybl, ar ôl cwblhau addysg o'r fath, wedi trosglwyddo i ddosbarth derbyn, neu i ddosbarth uwch, yn yr ysgol.

(2) Mewn achos nad yw'n dod o fewn paragraff (1)(a), (g) neu (i) neu reoliad 9, pan fo plentyn, o dan drefniadau a wnaed gan awdurdod lleol, wedi dod yn ddisgybl cofrestredig mewn ysgol arbennig, ni cheir dileu enw'r plentyn hwnnw o gofrestr dderbyn yr ysgol honno heb fod yr awdurdod hwnnw'n cydsynio, neu, os yw'r awdurdod hwnnw'n gwrthod cydsynio, heb gyfarwyddyd gan Weinidogion Cymru.

(3) Rhagnodir y canlynol fel seiliau ar gyfer dileu enw disgybl nad yw mewn oedran ysgol gorfodol o'r gofrestr dderbyn—

(a) pan fo'r disgybl wedi peidio â mynychu'r ysgol, neu yn achos disgybl preswyl, pan fo'r disgybl wedi peidio â bod yn ddisgybl o'r ysgol;

(b) pan fo'r disgybl wedi bod yn absennol yn ddi-dor o'r ysgol am gyfnod o ddim llai nag ugain diwrnod ysgol, ac—

(i) nad oedd y perchennog ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod hwnnw, wedi cydsynio i'r absenoldeb;